Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lateinisch-deutsche Sammelhandschrift des Heinrich Otter - Cod. St. Blasien 77

Schera, Heinrich Otter de

[Italien, Konstanz], [1439-1442]

Sermo. "[D]Omum tuam, domine, decet sanctitudo ... (Ps 92,5). Verba thematis huius propositi scripta sunt ...Et duo principalia notantur in verbis propositis, primum est cuiuslibet ecclesie ...

urn:nbn:de:bsz:31-51901

Visual Library

Sequitur Sermo in dedicatione templi.

Domum tuam domine decet sanctitudo in longitudine
dierum. Verba thematis huius proposita scripta
sunt in propheta David et conveniunt bene predicari
in dedicationibus ecclesiarum. Nam ecclesie nominantur
et sunt domus dei. Et duo principalia nominantur
in hiis propositis. Primum est cuiuslibet ecclesie sanctificatio
2m est finis terminatio. Primum fit per episcopos
sanctificatores. 2m fit per fidelium veneratores. Episcopi enim
ecclesias per suas benedictiones consecrant. Sed fideles
in eisdem orantes laudantes atque deum venerantes
ad cuius honorem edificatur et consecratur.
Primum notatur ibi tuam decet sanctitudo. 2m vero ibi
in additur domum tuam in longitudine. Est autem quod domus
dei que est ecclesia quod ipsa primo edificatur. 2o quod
dei dedicatur. 3o quod deus in eis sanctificatur. 4o quod deus
in eisdem honoratur. Primo enim edificatur per
artificum compositionem. 2o decoratur per imaginum
depictionem. 3o in ea sanctificatur preceptis
et confessoribus. 4o in ea deus honoratur per laudis
confessione. Et quod hec ecclesia sive domus dei materia
lis sit animam spiritualem que est domus spiritualis ut
dicit Augustinus. Quicquid igitur in templis manufactis
agitur totum in nobis spirituali edificatione completur.
Sequitur si placet quedam additio que est talis. Nota Hugo
de sancto Victore in libro 2o de archa Noe capitulo
sancti corde hominis mala cogitationibus subiectus est
... in additione huius ... in mente. In
additione huius ... Et finita additione redeas
ad fine huius sermonis. Et ideo omnia habet predicta circa
hoc proposita sit. ¶ Et ideo omnia habet predicta circa
domum dei spirituale inveniuntur. Hoc autem bene
ostenditur 3o Regum ubi Salomon incepit edificare
domum dei. Edificium enim templi eius disponitur
nam altitudo erat triginta cubitorum. Latitudo
autem erat viginti cubitorum. Et longitudo sexaginta
cubitorum domus materialis. Et secundum eandem

dispositionem spiritualiter accepta debet fieri anima et edi-
ficari ut fiat domus dei spiritualiter Primo quia
i altitudo domus Salomonis designat elevari in al-
tum per fidem trinitatis ut anima credat in patrem
et filium et spiritum sanctum Nam alias nequaquam potest
fieri anima domus dei nisi elevetur in altum per fidem
trinitatis que figurata est per triginta cubitos
Et hoc etiam Athanasius optime ostendit in
Symbolo suo dicens Hec est fides katholica
quam nisi quisque integram inviolatamque ser-
vaverit absque dubio in eternum peribit Fides autem
catholica hec est ut unum deum in trinitate et
trinitatem in unitate veneremur Neque confunden-
tes personas neque substantiam separantes alia est enim
hoc est ut unum deum in trinitate et trinitatem
in unitate veneremur. Vides igitur quam ne-
cessarium est ut anima in altitudine triginta cu-
bitorum elevetur hoc est per fidem trinitatis il-
lustretur ut possit effici domus dei Secundo do-
mus Salomonis habuit in latitudine viginti cubi-
tos per quam mensuram secundum glosam signatur
numerus caritatis Nam iste numerus continet dupliciter
denarium hoc est bis decem per quod signatur duplex
actus caritatis scilicet dei dilectio et proximi Pri-
mum caritas inflammat hominem ad deum diligen-
dum propter se Alia excitat hominem ad proximum dili-
gendum propter deum Ut testatur Johannes in
Qui non diligit fratrem suum manet in morte
Idem hoc mandatum habemus adeo ut qui di-
ligit deum diligat et fratrem suum sine hac
latitudine caritatis non potest anima fieri domus
2o dei ¶ Tertio domus quam edificavit Salomon ad ho-
norem dei habuit sexaginta cubitos longitudinis
per quam mensuram longitudinis significatur longa-
nimitas patientie ut omnia adversa et ardua sus-
tineat patienter qui velit esse domus dei Non

Nam sicut exponit glosa dicit quod rex Salomon dis-
posuit edificium domus dei sive templi per altitudi-
nem latitudinem et longitudinem visibilem et etiam invisibilem
Ita nunc est disponenda spiritualiter anima per fidei caritate
et patientie longanimitate Nam istis virtutibus edificatur
anima et perficitur ut deus ipsam incipiat inhabitare
¶ Tertio Salomon domum sive templum quod deo edifi- 3°
cavit intrinsecus decoravit Nam posuit artificiose
more quod in econio sunt sculpta et sculpsit ibi
duos cherubin in quo figurantur corporis vel Et depinxit
et universaliter ornavit circa altare et in parietibus
Et hec omnia debent esse spiritualiter in anima ut ipsa ve-
rialiter decoretur Et ut deus in ipsa manere dignetur
de quo decore dicit propheta in psalmo Domine dilexi de-
corem domus tue et locum habitacionis glorie tue Ad hunc
autem decorem anime diligenter cum omni diligentia labo-
raret orando et supplicando quatenus animam suam devo-
tius decoraret Primo quod anima ornanda vel decoranda 1°
est per archam vel ciborium in archa in qua posuit Mo-
yses in domo domini reservatum fuit manna et tabula
celestis et in ciborio vero figuratur corporis vel quod est cibus
angelorum Sicut et nos principaliter ornatum anime debemus
preponere archa sive ciborium hoc est ipsum honorem
in quo est divinitas abscondita que est cibus celestis
et refectio angelorum Habent quod archa hoc est ipsum po-
namus in corde nostro humilitate sive in adoracionem
Christi recogitando et beneficia sue incarnacionis re-
pensando et ei semper gratias agendo Et hoc hortatur nos
scriptura per sanctum David Nam dicitur 2° Regum Cap. da-
uid dixit vadam et reducam archam domini in domum 2°
meam ¶ 2° Salomon posuit duos cherubin pro or-
natu domus in templo Ita et nos ponamus in cordibus
nostris illos nobilissimos spiritus scilicet angelos semper reco-
gitando eorum gloriam et felicitatem et deum in ipsis
laudando et eorum beatitudinem ardenter desiderando
quod sit anima sua celestibus comparet posset dice-
re cum apostolo Nostra autem conversatio in celis est hoc est dum

3°

3o

Nos cogitamus semper celestia ¶ Tercio salon po-
suit circuitu q3 in parietibus celaturas pornatu
licet sic nos i cellis nris de pingis scos
ut aia q dz ee domus dei demus scos Sic
Primo aplos ut recordemur eorum de pngē
doctrina et qualiter oia relinquerunt et constantia et
Vn math Ecce nos relinquimus oia et secuti sumus
sumus te De inde marte ut recordemur
patrum predicatorum et passionibus eorum De inde con-
fessores ut attendamus eorum austeritate et ab-
stinentia Quarta beatam virginem cum aliis virginibus
ut pensemus earum continentia et mundicia Vn
igitur domus aie talibus picturis decorat tue dno
marcione delectabile mea Romanus et ad hoc
monet nos aplus dicens Ipse nos sumus
gulari xpo ihu in quo edificatio constructa cre-
scit in templum scm in dno ¶ Quarto salon
fecit domum illam specialem ad offerendum
mea sacrificium dno ad ipsum placandum Vn
de ipse Tunc acceptabis sacrificium iusticie
Ad hoc aut templum homines solebant templum
ymolari Cenitur ho offerebatur deo ad serviendum
sic Samuel oblatus fuit a matre quo offe-
rebantur panes azimi sicut pz in exodo
et pluribus aliis locis Cenitur offerebantur eciam
pecora sc3 oues et boues et multa alia animalia
Et ideo preceptum erat in lege ut nullus appa-
reret coram dno vacuus qui aliquid ymolaret Sicut
ergo facta illa domus a salomone ut in ea sa-
crificium offerretur dno Sic domus aie edificatur
et ornatur ut ho deo spiritualiter in ea aliquid
ymolet Primum igitur dz homo seipsum offerre
deo ad serviendum et ad hoc dz nos inducere
exemplum xpi qui pro nobis seipsum obtulit patri
in cruce ad satisfaciendum pro nobis Vn monet
nos aplus dicens Estote imitatores dei sicut

4o

filii karissimi et ambulate in dilectione sicut et christus
dilexit nos Et tradidit semetipsum pro nobis
oblacionem et hostiam in odorem suavitatis ¶ Secundo
offerebantur in domo quam edificaverat salomon
azimi panes propositionis signatus est panis vivus
qui de celo descendit scilicet christus qui pane cristianum
offerunt id est corpus eius cottidie in templo conficiendo
et devotissime consecrando Et hoc faciunt fideles tem-
pla de causa scilicet ut per christi corpus refectione
cogitent passione ut per corpus christi sacramentum
dilectione ut digna eius manducacionem senciat
eterna consolacionem De primo dicit apostolus ad chorinthios
Quocienscumque manducabitis panem hunc mortem domini
annunciabitis donec veniat De secundo dicit augustinus
Cottidie confiteri debes quod cottidie peccato De
tercio dicitur in johanne Qui manducat me vivit propter
me hunc est panem id est sacramentum demum in domo
anime mee frequenter immolare hoc est in templo Salo-
monis offerebantur diversa animalia et in ecclesiis
offeruntur diversa sacrificia Ita est in templo anime de-
bemus offerre diversas meditaciones affecciones et
devociones et numquam coram domino vacui apparere
Unde de Exodi Et deuteronomii et in Ecclesiastes Non
apparebis in conspectu meo vacuus ¶ Ille autem coram
deo vacuus apparet qui nullam bona affeccionem vel
devocionem deo offert Tercio edificavit salomon do-
mum illam ut deus inea veneraretur et laudaretur
Unde deputavit ad hoc cantores qui iam
jugiter laudarent et benedicerent omne opus domini
Sic et anime nostre ad hoc edificatur ut deus in eis
laudetur tam per genuflecciones quam per devotas
oraciones quam per predicaciones et cantus jubilaciones Un-
de dixit dominus ad judeos Domus mea domus oracionis
est Sicut in anima que consecratur ut sit domus vel
templum dei debent ista tria fieri Nam primo debet
in ea deus honorari per genuflecciones humilia-
cionis per devocionem oracionis peccatum confessionis Primo

dico qd' iam facta e domus dei | deu' det venare
se humiliando hoc enim ptinet ad honore dei
ut ois creatura ei subiciatur et cora eo humi-
etur vn dr dns i ysaia Michi curuabitur
oe genu Tunc aut deo genu omne curuat
qn ronalis creatura ei subicitur ¶ 2o deus
i domo aie honorat qn deuote adoratur
et abeo auxiliu imploratur Ad hoc ptt su-
mi illud vbu apli Orabo spu et mente psal-
lam spu et mente qi dicit Oro metalis e
p qua deus metalit honoratur ¶ 3o dz deus
i domo aie venarari plaudis ofessione et g-
ciarum actoes vn ps Benedic aia mea dno
et oia q int me sut nomi sco eius Ergo aia
veraciter deo humiliat sz qn eius mai hu-
lit de pcatur et ps ipm laudando iugit
honorat Tunc vero potit domus dei ap-
pellari Rogemus g° etc.

Sequitur notabile qddam etc.

¶ Nota hugo de sco victore In libro d' archa
noe Ca° ii° Domus dei totus e mundus domus
dei e ecclia domus dei e qlibz fidelis aia. In
mundo e deus ut imperator in regno. In
eccla e qre familias i domo. In aia ut sponsus
i thalamo Pagani iudei et alij falsi infide-
les sut in eius regno falsi fideles sut i eius
domo Omes iusti et electi sunt in eius thala-
mo etc Nota circa domu dei i. ecclam pmo
edificatur 2o decorat 3o deus in ea sacrificat
ut vt hetur supra i principio precedentis smonis.

Aliud notabile

¶ Nota hugo i libro d' archa noe d' spuali
edificatoe libro 2° Ca° i° In corde hois mal
cogitacoibus occupatis Sapia sibi domu fa-
bricat Et i fabricatoe huius tria ncca sunt locus
materia et Artifex Locus e aia hois Materia e po-